

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DE VITA || ET MORIBVS IGNA-||TII LOIOLAE,|| QVI
SOCIETATEM IESV || fundauit, Libri III.|| Auctore Ioanne
Petro Maffeo, pres-||bytero Societatis eiusdem.|| Ex
auctoritate superiorum.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Köln, 1585

VD16 M 110

Falsis criminibus circumuenitur Ignatius, & absoluitur. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68259)

Falsis criminibus circumuenitur Ignatius, & absoluitur.

Cap. VIII.

QVAE nimirum satanas futura praefugiens, ipsis rerum initijs per se suosque satellites obuiam ire non distulit. Augustinus quidam erat ex Eremitana familia concionator; prorsus indignus eo nomine atque ordine. Is Lutheri impij sectator occultus, per ambages idēdem pernicioſa dogmata spargebat è pulpito; ac miris artibus auditores à recta in Deum fide atque à Romani Pontificis auctoritate sensim abducere conabatur. Id autem eò fidētius, quòd per eos fortē dies Pontifex aberat, maximis de rebus, quæ ad salutem Ecclesiæ pertinebant, in fines Galliae Narbonensis, Nicæam vsque profectus. Hanc rem odorati è Patribus quidam, ne ad perniciem animorum latius manaret; communi consilio totam ipsi cognoscere atque inuestigare non dubitant; ad eum concionatorem audiendum cum cætera multitudine semel iterumque conueniunt; quæ ratio

tio
rati
ve
ter
dia
lup
tis
pri
tim
del
inc
bis
do
qu
fic
tos
tur
gat
pr
car
tra
ta
m
da
do
sti
ho

ta
tura
s per
non
ex E.
or fus
e. Is
per
ma-
ibus
ue à
sim
fidē-
rifex
alu-
Gal-
pro-
bus
um
to-
are
em
ine
ra-
tio

tio disputandi fit, qui scopus totius orationis, diligenter attendunt. neque vero, peritos dogmatum quæ per id tempus in controuersiam vocabantur, diabolici ministri fefellit astus, ac latēs lupi sub ouis pelle rapacitas. Itaque factis iam comperta atque explorata re, primum ex Euangelij præceptis priuatim ad hominem ad eunt; quid ad se delatum, quid auribus ipsimet suis deinde perceperint, ijs potissimum verbis exponūt, quibus nō de populi modo salute sese, verumetiam de ipsius, qui populum pestifera contagione inficeret, pro Christiana caritate sollicitos esse demonstrant, rogant, hortantur, denuntiant, praua dogmata corrigat, ambigue dicta, quæque ad contemptum Sedis Apostolicæ, & Ecclesiasticarum traditionum ac rituum facile trahi possint, ad Conciliorum decreta, normamque sinceræ fidei quamprimum interpretetur: utique à deprauanda Romana ciuitate, atque à perturbando ipso veritatis fonte in posterum abstineat. Ille (qui fastus hæreticorū est) homines nimirum idiotas ex habitu
ratus,

ratus, eorum dicta primo elcuare & eludere; deinde vbi se varijs vrgeri ac premi argumentis & rationibus vidit, versante animum simul ira metuque, pauca praefatus quae ad occultandam in praesentia improbitatem valerent; cum inanibus promissis Dei famulos ab se dimisit. Deinde vt se a timore collegit; diabolicis actus furijs, & amicorum opibus fretus, quos ille sibi multos potentisque parauerat, ad institutam agendi consuetudinem pari scelere atque impudentia redijt. Quod vbi sensere Patres, in re tam atroci, tamque periculosa nequaquam lenibus rati opus esse remedijs; consilium cepere dignum hominibus diuinæ gloriæ studiosis, dignum sacrae Theologiae doctoribus; vt improbi concionatoris mendacia palam, & ex superiore loco suis ipsi concionibus refutarent. Id ergo cum facere instituisent, bonis maiorem in modum approbantibus; cognita re Lutherianus vehementer excanduit; vocatisque ad se confestim amicis, rabiem doloremque suum impertijt, etiam atque etiam obtestans, ne tantam ac tam insignem iniu-

iniuriam inultam esse paterentur. Illi
 & eadem laborantes opinionum infa-
 nia, & magistri ignominia valde com-
 moti, facta conspiratione, Ignatium &
 socios omni dolo per fas ac nefas euer-
 tere: nec modo fama, sed etiam, si res
 procedat, vita spoliare constituunt.
 Primum igitur tota Vrbe fictis crimi-
 nibus dissipant, Ignatium sociosq; o-
 mni scelerum genere coopertos, tum
 in Hispania, tum in Gallia, quin etiam
 nuper Venetijs falsæ religionis, & pro-
 bri flagitijque damnatos; & elapsos è
 iudicum manibus, ad corrumpendam
 iuventutem, specie pietatis Rómam se-
 contulisse; ibi, quod bonis artibus ne-
 queant, id, alios criminando accusan-
 doque, per summam iniuriam quære-
 re, vt sibi apud imperitum vulgus fa-
 mam sanctitatis eruditionisque conci-
 lient. Cum aures nacti secundas, hæc &
 alia id gen^o quàm appositissime ad ve-
 ritatis imaginem, & per se ipsi, & per e-
 missarios oppido sererent; tantã in in-
 iudiam & odium breui seruos Dei ad-
 duxerunt, vt eos multi iam quasi faci-
 norosos ac fugitiuos horrerent; ipso-
 rumq;

M rumq;

rumque congressum & consuetudinē
 vulgo refugerent. Cumque iam res
 sententia flueret, latī successu aduersa-
 rij, præterea promissis ingentibus oner-
 rant subornātque, qui iisdem fere no-
 minibus, quæ sparsa in vulgus fuerant,
 apud Urbis Præfectum infontes accu-
 set. Has verò partes inexpiabili scele-
 re sibi de sumpsit Michael Hispanus
 quidam, qui iam ante Parsijs in Ignati-
 um debacchatus, ac deinde singulari-
 bus ab eodem Ignatio lucrandi fratris
 mirabiliter cupido prouocatus officijs,
 egregiam viri beneficentiam (vt fo-
 re fit) minime vulgari perfidia atque
 impietate rependit; atque vt Ignatium
 & socios familiariter nouerat, confi-
 ctis quàm maxime ad similitudinē ve-
 ri criminibus, apud Præfectum famam
 magnam in suspicionem cunctos ad-
 duxit. Omnino res erat insigni infam-
 ia; nec modò in Vrbe vulgi sermoni-
 bus terebatur, sed apud exteras quoque
 nationes atque prouincias aduersario-
 rum nuntijs ac litteris percrebuerat, I-
 gnatianos cum suo capite, deniq; ma-
 nifestorum scelerum, hæresisq; conu-
 ctos

ctos teneri: videlicet, vt quas noxij varijs locis effugissent pœnas, eas iusto Dei iudicio Romæ in celeberrimo totius orbis terræ theatro perfoluerent. Interea Ignatius totius machinationis nequaquam ignarus; fretusque tum præclaro conscientiaë testimonio, tum etiam Christi promissis, qui se illi Romæ propitium sponderat fore; omnes inimicorum impetus, totamq; belli procellâ inuicto animo sustinebat; Deumque vnâ cum socijs pro aduersariorum salute precabatur assidue. Iam que causæ dicendæ tempus appropinquabat; cum incidit in eius manus epistola, quam antea Michael, recentibus quibusdam Ignatij meritis delinitus (quippe vel ferrea pectora interdum patientia & caritate flectuntur) adamicum nescio quem summa cum Ignatij & sociorum laude perscripserat. Ea videlicet epistola, delatoris causam iugulauit. namque vbi iudicij aduenit dies; citato ad tribunal Ignatio, multa in eius vitam ac mores improbè mentitus est Michael, ad quæ cum Ignatius admodum sedatè respondisset,

M 2   set,

set, prolata ad extremū epistola ac recitata, institit ab aduersario quærere, nūquid earum rerum meminisset? num chirographum agnosceret? Tum illi re inopinata perculsus, victusque conscientia, repente pallefcere, titubare, fignido sudore perfluere. quod ubi animaduertit Præfectus (is erat Benedictus Conuersinus, vir prudens, & in causis cognoscendis apprime versatus) confestim suspicatus coitionem ac dolum, data opera Michaellem diligenter interrogat: cumque non obscuris vestigijs ad ipsa fraudis cubilia peruenisset, seuerum calumniæ vindicem sese præbuit: ac multis verbis increpitem calumniatorem (quamquam Ignatio pro ipsius periculo deprecante) insuper multauit exilio. Post hæc Ignatius flagitare & vrgeri, vt duo conspirationis nefariæ principes, quorum alter Mudarra, alter Barreria vocabatur, Hispaniam ambo, quæ priuatim in circulis coetibusque iactarant, eadem coram Præfecto palàm ac legitime exponerent, vt sibi diluendi crimina, & se sociosque purgandi copia fieret. Misso igitur via

tore,

ac rec
 re, ni
 e num
 am ill
 e con
 are, fi
 bi an
 medi
 cauli
) con
 olum
 ter in
 s vesti
 enisset
 se pre
 n cali
 pro ip
 er mu
 lagita
 nis ne
 Mudat
 ispan
 s coeti
 Præfe
 nt, v
 osqu
 ur via
 torc,

tore, vadimonium obire coguntur. At
 illi, veteratores & callidi, & cum in fo-
 ro iudicijsque diu multumque versa-
 ti; tum etiam recenti Michaelis malo
 facti cautiore, vbi ad tribunal adfue-
 re, per summam dissimulationem se
 de Ignatio ac socijs & sentire quàm o-
 ptime, & ad eam diem sensisse respon-
 dent: neque vllum esse crimen, quod
 ipsi quidem in eorum vitam moresq;
 conijciant. Atque hæc, & alia eiusmodi
 coram iudice: rati nimirum fore, vt
 Ignatius præclare secum actum existi-
 mans, quòd imminens calumniæ peri-
 culum euasisset; tam illustri præsertim
 accepta satisfactione proinde quiesce-
 ret. At ille multa ac magna, quæ ad iu-
 uandam Ecclesiam pertinerent, men-
 te ac cogitatione complexus; veritusq;
 ne si quid suspicionis incòmodæ, aut
 si qua dedecoris nota nascenti Socie-
 tati adhæresceret, vel omnes in poste-
 rum ipsius conatus irritos redderet,
 vel certè magnum rebus gerendis im-
 pedimētum afferret; à Præfecto etiam
 atque etiam postulare, ne fictæ aduer-
 sariorum palinodiæ fidē haberet: eos

M 3 quippè

quippe alia tum sermonibus, tum per
epistolas longe lateq; vulgasse, ac qua
tunc ad tempus accommodata, iudici
metu perterriti dixerint. quæ nisi à ma
gistratibus rite cognita & quæ sita pu
blicè coarguantur, malo videlicet pu
blico per summum nefas hæsuram in
Societate magnam infamiam. proinde
iure se postulare, vt in sua dicta vitam
que omnem diligenter inquirat; se su
osque ad causam vsque cognitam in
vinculis habeat, ac prout re ipsa com
pererit, ita pronuntiet. Hæc igitur, & a
lia id genus, Ignatius. Contrà, aduersa
rij, veriti ne si quaestio perageretur, in
genti suo periculo ac damno paterent
ipforum artes atque mendacia, per se
suosque omni ope contendere ac niti
vt Præfect⁹ ab instituta cognitione de
sisteret. Iamq; vtpote qui plurimum
opibus & gratia poterant; in suam sen
tentiam nō modo Præfectum, sed Le
gatum etiam, qui Vrbi pro Pontifice
summo cum imperio præerat, Cardi
nalem Neapolitanū adduxerāt: quin
etiam ex ipsismet Ignatij socijs nō de
erant, qui, aduersarijs iam à suscepta a
ctione

ctione deterritis, & sponte cedentibus,
 non vltra instandum, vitandas lites,
 paci & quieti consulendum esse cen-
 sent. At verò Ignatius in posterum lō-
 ge prospiciens, eoque iudicio non tam
 suam, quàm Christi Domini causam
 agi prudenter animaduertens, nullis
 neque minis, neque promissis, nec sua-
 sionibus de sententia deduci se passus
 est. cumque omni ad eam rem conatu
 non semel adhibito, propter aduersa-
 riorum gratiam atq; potentiam nihil
 planè proficeret; non dubitauit, cōsul-
 to per sacrificia precesque Deo, ad ipsi-
 usmet Pontificis Maximi fidem opem
 que confugere, qui Nicæa per eos dies,
 adulta iam ætate redierat, & in Tuscu-
 lano secessu valetudinis causa moraba-
 tur. Facili ergo ad principem aditu,
 quo die venit, admisus Ignatius, Lati-
 no sermone (quippè qui nondum sa-
 tis Italice nosset) eidem ex fide retulit,
 quo consilio à militari vita sese ad ani-
 morum auxilium, atque ad litterarū
 studia transtulisset: ac dum rem Chri-
 stianam pro virili parte administrat,
 quoties, quot locis, quibusve nomini-
 bus

bus accusatus & absolutus fuisset. Nuper etiam ab Hierosolymitana peregrinatione bello prohibitum (quod Pontifex ipse non ignoraret) se, ceterosque eiusdem instituti laborisque socijs, qui se vitamque suam ad Christianae religionis amplificationem Sedi Apostolicæ mancipassent, cum maxime in urbe Roma populum docere insistunt, paratiq; in omnem quamuis arduam atque longinquam expeditionem, eiusdem Pontificis reditum nutumq; auide præstolantur; circumuentos repente iniquorum insidijs, & summam in inuidiam non modo in Vrbe, sed etiam apud remotas nationes adductos, ne id quidem à magistratibus obtinere possent, ut iacta in suos mores vitamque crimina in cognitionem vocentur. Sibi quidem propriæ utilitatis & nominis rationem (quamuis ea per se negligenda non sit) minus antiquam esse: sed quoniam eodem iudicio & ipsorum existimatio, & animarum salus agatur (omnium enim qui ad rem publicam accedant rationes, non veritate solum, sed etiam fama niti) petere se & orare,

ne
stat
cho
ten
qui
ctio
tud
hæ
iub
ant
stri
im
tio
ven
co
De
coe
qu
qu
ter
uic
at.
ca
un
to
do
op
ne

ne grauetur pro sua sapientia ac potestate perficere, vt Præfectus Urbis inchoatam quæstionem primo quoque tempore peragat; ne in Vrbe totius æquitatis parente, contra paucorum factionem opesq; nullum inopiæ ac solitudini præsidium fuisse videatur. Sub hæc auditâ Pontifex bono esse animo iubet Ignatium; & collaudata (quod antea fecerat) ipsius & sociorum industria & pietate, Præfecto per codillos imperat, iudicium vtique reddat Ignatio, causam rite cognoscat, feratq; pro veritate sententiam. Equidem hoc loco adesse mihi animis velim eos, qui Deum res humanas negligentem circa cœli cardines otiosi, nō minus inepte, quàm impiè fabulantur. ex ijs quippè quæ consequuta sunt, nemo sanus, paternam cælestis numinis curam ac providentiam in suos, non clare perspiciat. Cum enim tota aduersariorū actio ea maxime calumnia niteretur; Ignatium sociosq; varijs locis iure damnatos, ambustosq; iudicij flamma per dolum effugisse; cumq; longum & operosum esset, nemine præsertim ne-

M 5   cessa

cessaria in eam rem impendia subeunte, ex tam remotis disiunctisq; prouincijs rei gestę seriem litteris consignatā, testibusq; firmatam ex forēsi formula petere; planē diuinitus factum est, vt quotquot in Italia, Gallia, Hispania Ignatij iudices exstitissent, sub ipsum ferendę sententię tempus Romam fere omnes alius alia de causa cōuenerint. Ioannes Figheroa, quondam Archiepiscopi Toletani Vicarius, is qui Compluti primum de Ignatij fama capiteq; cognorat, grauibus de causis Neapolim à Cæsare missus, in reditu commodum Romę substiterat. Venerat eodem è Gallia, Parisiensis Inquisitor Matthæus Ori, Dominicanus, apud quem Ignatius, vt suprā dictum est, semel iterumq; ab improbis fuerat accusatus. Denique in tempore Gaspar etiam doctus à Venetijs adfuit, qui habitę in ea vrbe in Ignatium quæstioni præfuerat. Hi omnes in iudicium adducti, aduersariorum commenta detexere, cum summa testificatione virtutis ac pietatis Ignatij. Præterea litterę ciuitatum, apud quas Italia tota Patres

ali-

aliquandiu vixerant, per idem tempus allate, magnum pondus ad illustranda ipforum merita, & refellendas iniquorum calumnias attulere. Iam verò Hercules quoque, secundus hoc nomine, Dux Ferrariensium, qui Patribus familiariter vsus, iisdēq; peccata ritu Christiano confessus, ex eorum etiam manibus corpus Domini sumpserat; libentissime fecit non modo vt per epistolam, sed etiam vt per legatum perspectæ ipforum innocentia ac sanctitati debitum testimonium laudesque tribueret. Quibus rebus adductus Urbis Præfectus, yrgente præsertim Pontificis iussu, quamquam aduersarijs omni studio contra nitentibus, denique sua sententia Ignatium & socios omni nō modo culpa, sed etiam culpæ suspitione liberauit verbis amplissimis, eiusque sententiæ, ad vindicandam insonitium famam, varias in prouincias testato descripta exempla dimissa. quibus ex rebus dici vix potest, quantum Patribus vbique honoris & existimationis accesserit. Atque hac maxime ratione diu suppressa atque occultata veritas

tas

tas extulit aliquando sese, ac malitia superata, processit in medium: quæque machinamenta diabolus ad teneram adhuc Societatem deformandam atque adeo præfocandam artificiose parauerat, ea ipsa, moderante rem numine, in eius maxime decus & incrementa celsere. At verò insidiatorum longe dissimilis fuit exitus. Namque administer consceleratae calumniae Michael, fraude patefacta (quemadmodum dicebamus) in exsilium actus est: Mudarra vero, & Barreria, factionis & coitionis duces, cum deinde manifestis hæreticorum opinionum criminibus tenerentur; alter mature sibi fuga consuluit, effigiemque suam pro se iudicibus concremandam reliquit; alter autem comprehensus, & causa cognita perpetuo carceri addictus, ad extremum tandem morte iam imminente resipuit: eidemque animam agenti quidam è Societate ad extremum usque spiritum affedit: quæque illi tempori tribui solent, pietatis & caritatis officia præstitit. Porro Lutherianus ille concionator, qui totam conspirationem scelusque conflarat,

rat, intra Catholicorum castra per fraudem aliquandiu versatus, cum religionis ac pudicitie simulationem ultra sustinere non posset, larua deposita, palam fidei & continentie bellum indixit, atque ad optata hæreticorum iustra popinasque se contulit.

Ignatius & ceteri Patres de constituenda Societate deliberant.

Cap. IX.

HAc igitur falsæ accusationis procella Ignatius sociique defuncti, primum omnium (vt æquum erat) ingentes & vniuersi communiter, & singuli priuatim egere diuinæ clementiæ gratias: deinde, partim quòd aliqui subinde ad Ignatij institutum aggregabantur; partim etiam quòd inaudierant, aliquot è suo numero varias in vrbes atque prouincias iam tum rogatu Principum à summo Põtifice destinari; visum est faciendum, vt de stabilienda quàm maximè ad Dei gloriam, salutèque animarum Societate primo quoque tempore inter se consulerent. ad eam quippe diem, communi tantum officio